

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Auteur

10.2.e

T 070-757-3630
10.2.e
mmv.nl**Datum**

8 juli 2020

KenmerkDGA-DAD / 20181322
BHM: 20185451**Kopie aan****Bijlage(n)**

2

11.1

nota

SARS-CoV2: Voortzetting monitoring bij nertsen, en
onthefing transport van pups naar andere locaties en
processen de komende week

10.2.e

Parafenroute**DGA**

Marjolijn Sonnema

DAD, directeur

Lieke Hendrix

DAD, MT-lid

10.2.e

CVO

10.2.e

WJZ, Coördinator

10.2.e

BPZ-paraaf

Aanleiding

Er spelen diverse zaken rondom SARS-CoV-2 bij nertsen en konijnen:

1. aanscherping hygiëneprotocol en handhaving n.a.v. recente besmettingen; advies vragen aan deskundigengroep dierziekten en OMT-Z over de ontwikkelingen en extra maatregelen
2. vervolg monitoring nertsenbedrijven
3. kostenverdeling monitoring & overleg sector over inhoud monitoring en 50% bijdrage vanaf medio/eind augustus
4. afvoer pups op nertsenbedrijven
5. afvoer mest op niet-besmette nertsenbedrijven (wijziging regeling)
6. afvoer mest op besmette nertsenbedrijven
7. buiten reikwijdte
8. buiten reikwijdte
9. ondertekenen van de brief met de stand van zaken aan de Tweede Kamer

Adviezen

1. Naar aanleiding van de nieuwe besmettingen in juli is het voorstel extra maatregelen te nemen. Deze zijn gebaseerd op een advies van NVWA, Faculteit Diergeneeskunde (FD) en RIVM. De extra maatregelen bestaan onder andere uit een aanscherping van het hygiëneprotocol (o.a. het verplicht stellen van het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen door medewerkers op bedrijven) en een aanscherping van het bezoekersprotocol: medewerkers mogen nog maar op één locatie werken of moeten een wachttijd van 24 uur in acht nemen voor ze naar een andere locatie gaan. De GD gaat vanaf medio juli een webinar over de hygiënemaatregelen organiseren voor medewerkers en houders. Verplichte deelname hieraan wordt opgenomen in het hygiëneprotocol.
De FD zal de komende tijd nog uitgebreider traceringsonderzoek doen om

Ontvangen BPZ

introduktieroutes te achterhalen.

De NVWA intensificeert het toezicht op naleving van de maatregelen.

Daarnaast is het advies om de deskundigengroep dierziekten te vragen de huidige epidemiologische situatie te duiden en om het OMT-Z te vragen naar hun visie op de situatie en aanscherping van de maatregelen.

2. Akkoord gaan met het voortzetten van de wekelijkse early warning (EW) gedurende vijf weken bij alle nertsenbedrijven en het uitvoeren van een tweede serologische screening eind augustus. Hierna wordt bezien of en hoe de EW monitoring en screening worden voortgezet.
3. Akkoord te gaan met:
 - het voorstel dat bedrijven **buiten reikwijdte** voor 50% gaan bijdragen aan de monitoringskosten conform de bestaande beleidslijn voor kostenverdeling van monitoringprogramma's dierziekten bij andere sectoren, en hierover een goede afspraak te maken met de nertsensector.
 - het tot die tijd uit overheidsbudget betalen van EW en screening.
 - met de sector in overleg te gaan over het inhoudelijke vervolg van het monitoringsprogramma (na augustus).

Overwegingen

Het gaat nu om een totaalbedrag van €462.000 voor de monitoring. Vijf weken EW kost €180.000, eenmalige screening €282.000. Vanwege snelheid en sturing van de programma's en zorg voor deelname van alle bedrijven heeft LNV de eerste screening en eerste zes weken EW zelf betaald. De epidemiologische situatie is nu nog instabiel en nieuwe infecties kunnen de komende tijd nog plaatsvinden. Het is daarom van groot belang de EW voort te zetten en te zorgen dat alle houders mee doen, in het belang van de dieren- en volksgezondheid.

Het idee was om de sector vanaf nu op 50:50 basis te laten mee betalen aan de EW en screening, conform de bestaande beleidslijn bij andere sectoren. Overgaan op de 50:50 verdeling betekent een extra kostenpost per bedrijf van ruim €2050 (EW€800 + screening €1250) tot half/eind augustus. Dat zijn grote bedragen voor veehouders die vaak al financiële problemen hebben.

10.2.g
[Redacted text block]

Argumenten om EW en screening tot eind augustus alleen door de overheid te laten betalen, en daarna over te gaan tot 50/50 financiering met de sector

- de situatie is veterinaire/epidemiologisch niet stabiel. We kunnen het ons nu niet permitteren dat bedrijven vanwege de kosten niet deelnemen aan de EW en screening, in het belang voor dier- en volksgezondheid. Deelname is gemakkelijk te ontduiken (eenvoudigweg aangeven dat er geen kadavers zijn). De beste waarborg voor 100% deelname is de kosten van de EW tot half/eind augustus (het moment dat u de stoppersregeling bekend maakt) nog voor rekening van LNV te laten zijn.
 - veel houders hebben het financieel moeilijk. Daarnaast wringt het neerleggen van een rekening van €2050 met eerdere gesprekken tussen LNV, enkele houders en de bank vanwege betalingsproblemen.
 - de nertsensector krijgt de gelegenheid over inhoud en financiering mee te praten over een voortzetting van EW en screening.
 - de 50:50 afspraak past bij het momentum van bekendmaking van de stoppersregeling (totaalpakket).
 - het past binnen uw politieke toezegging te onderzoeken of een bijdrage van de nertsensector aan het DGF tot de mogelijkheden behoort.
4. Akkoord gaan met het onder voorwaarden toestaan van transport van gespeende pups van een tiental bedrijven naar andere locaties. Dit loopt via ontheffingen van de NVWA. Op deze bedrijven worden aanzienlijke welzijnsproblemen verwacht vanwege het vervoersverbod. Deze pups worden normaliter na spenen afgevoerd naar opfoklocaties elders (geen ruimte op eigen bedrijf, pups kunnen ook niet bij de moeder blijven). Dit transport leidt volgens de deskundigen tot een kleine toename van het risico dat kan worden verkleind met aanvullende maatregelen/voorwaarden.
5. Advies om bijgevoegde wijziging van de regeling te ondertekenen, waarmee u de afvoer van *mest van niet-besmette bedrijven* waar de mestput overloopt onder voorwaarden en op verantwoorde wijze mogelijk maakt. Deze voorwaarden vermeldt u in de regeling en in de brief en zijn geadviseerd door de deskundigengroep dierziekten en het RIVM. *Het wordt afgeraden om aan afvoer van mest van niet-besmette bedrijven dezelfde eisen te stellen als aan afvoer van mest van besmette bedrijven.* De EW zorgt voor snelle detectie van besmettingen. 11.1

Overwegingen

- De deskundigen hebben aangegeven dat het risico van afvoer van mest van *niet-besmette bedrijven* gering is (de mest komt immers van bedrijven waarvan met een redelijke zekerheid vast staat dat er geen of zeer weinig SARS-CoV-2 aanwezig is), zeker wanneer de bestemming van de mest geen risico vormt voor mens en dier en een hygiëneprotocol wordt nageleefd.
- WBVR heeft eerder aangegeven dat afvoer van mest van besmette bedrijven naar een biogasinstallatie een veilige optie is. Deze optie kan ook voor mest van niet-besmette nertsenbedrijven worden gebruikt.

- Toegestaan is alleen directe afvoer van drijfmest van niet-besmette bedrijven naar één van de volgende bestemmingen:
 - naar de eindgebruiker t.b.v. mestinjectie op land;
 - een mestopslag waar het tenminste drie weken moet blijven;
 - naar een biogasinstallatie waar de mest wordt verhit tot $> 70^{\circ}\text{C}$.
 - De afvoer van vaste mest van een niet-besmet bedrijf is toegestaan na drie weken opslag op het bedrijf van herkomst. De houder moet dit administratief aan kunnen tonen.
 - Normaal wordt mest via mestvervoerders van nertsenbedrijven opgehaald. Nertsenbedrijven betalen voor de afvoer. Nu komt slechts een klein deel van de mest in biovergisters terecht. De mest is echter voor deze bestemming niet erg gewild, omdat deze te rijk is aan stikstof, mineralen en vaste deeltjes bevat. Theoretisch is er waarschijnlijk wel capaciteit om deze mest in vergisters te verwerken (er zijn ruim 100 mestvergisters en nu ongeveer evenveel nertsenbedrijven). Echter het vergisten alleen ($35\text{-}40^{\circ}\text{C}$) zal niet voldoende zijn om de mest volledig te hygiëniseren. Hiervoor is geen wetenschappelijk bewijs. Voor volledige hygiënisatie is een verhittingstap nodig tot 70°C voor een periode van 1 uur. Dit is een gangbare methode om mest ook exportwaardig te maken. Maar een deel van de vergisters is in staat deze verhittingstap uit te voeren. Voor het verplicht aan vergisters opleggen deze mest te ontvangen ontbreekt een juridische grondslag. Als deze afvoer verplicht wordt voor de houder, zullen vergisters waarschijnlijk hoge prijzen vragen voor de verwerking, onbekend is hoeveel. Omdat de route "emissiearm aanwenden op percelen" ook een veilige route is, wordt niet geadviseerd om te verplichten de mest van niet-besmette nertsenbedrijven af te voeren naar biovergisters.
6. Akkoord gaan met het voorstel de *mest van besmette bedrijven* - conform WBVR advies - via beschikking van de NVWA af te laten voeren na een periode van tenminste drie weken na de afronding van de ruiming naar een biogasinstallatie of een composteerbedrijf. Transport moet tenminste 48 uur van te voren worden gemeld bij de NVWA. Er wordt door de sector een aanvulling op het bestaande hygiëneprotocol gemaakt speciaal gericht op deze transporten. Dit protocol moet worden goedgekeurd door de NVWA.
7. Buiten reikwijdte
8. Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

[Redacted content]

9. De minister van VWS en u sturen een brief naar de Tweede Kamer met de stand van zaken wat betreft het aantal besmettingen bij nertsenbedrijven, uw voorgenomen beleid ten aanzien van afvoer mest en pups, de resultaten van de screening bij nertsen en konijnen, de bevindingen van de welzijnscommissie dierziekten en een reactie naar aanleiding van de toezegging over de inventarisatie van onderzoek naar de rol van vitamine D. Het advies is akkoord te gaan met het versturen van de brief eind deze week. Minister VWS is akkoord met de brief.